

Maandag 5 juni 1916.

Een zeegevecht heeft plaatsgehad aan de Skagerrak. De dagbladen deelen de namen mede der verloren vaartuigen van de Verbondenen.

Ik ben nog altijd ziek, zit gevangen als een vogel in zijn kooi. Alle geesteswerk is mij verboden... Maar, zeg aan de wolk: "Gij zult niet drijven," zeg aan den stroom: "Gij zult niet gaan," zooals de dichter schrijft en merk of ze aan uw bevel gehoorzamen.

Hetgeen hier volgt, zou ik in tegenwoordigheid van een Gentenaar niet durven uitspreken ten geenem prijze. Ik zou uitgescholden worden voor onvaderlandsch, voor duitschgezind en bevooroordeeld.

Het staat hier nu eenmaal in de hersenen vast, dat de Gealliëerden niet verliezen kunnen, dat de vijand uitgeput is en den val nabij komt.

Helaas, waar is onze zegepraal? Hoeveel krijgsvoeten staan er op het gebied van Germania? En in alle landen zitten de Duitschers vast: België, Frankrijk, Italië, Rusland, enz. Ons rijk, schoon en nu zoo arm, deels verwoest, België! Is het te bevreedden, dat de haat tegen de schuldigen onverzoenlijk is?

Aan de Gentsche Hoogeschool zijn er over de tachtig leeraren. Op de schriftelijke vraag vanwege den Gouverneur-Generaal of ze bekwaam waren om in het Vlaamsch te doceeren, hebben er vijf geantwoord "ja."

De overigen verklaarden "neen" sommigen gaven de reden hunner weigering op.

De Duitschers willen met geweld de taalquaestie hier regelen. Het volk is grootendeels franschgezind. De betalende meisjesscholen zijn openlijk of heimelijk broeinesten van verfransching. Ik spreek van de bemiddelde burgerij: de grootouders spraken vlaamsch. Hun kinderen kenden de twee talen; de kleinkinderen worden in het fransch grootgebracht. En welk fransch meestal? De eigenlijke werkersklas verwacht het begrip van geleerdheid met "fransch kennen." En de beschaving door de volkstaal, welke op goeden voet van vooruitgang was, heeft nu een harden stoot, misschien den genadestoot gekregen. Hoe wilt ge, dat de bevolking zich door den vijand laat opdringen, wat de vriend niet of slechts met bijna onoverkomelijke moeite bewerken kon!

Nog altijd zit ik ziek. Het is de eerste maal van mijn leven, dat ik in de mei het veldgroen niet zag en den nachtegaal niet hoorde... Sedert begin van deze maand is het doorgaans zoo koud, dat vuur noodig is in de woonkamers. Drie dagen en nachten heeft het nu geregend, onophoudelijk. Gisteren namiddag schoot een zonnestraal door de wolken, een vredesbode der elementen.

Helaas, hij diende slechts tot een ontgoochelende hoop, evenals de hoop op menschenvrede, door Amerika opgewekt, ten gronde ging. Somber is de hemel, somber ziet de toekomst er uit...

Wonderen zijn teweeggebracht door de wetenschap... wat zal de menschheid redden uit de vervloekte ontdekkingen ten bate der vernielzucht? Waar ontsmetting vinden tegen de vervalsching der levensmiddelen? Waar kan de mensch nog vluchten voor den evenmensch?...

De nieuwe schoollokalen der Palmboomstraat, wijk Brugschepoort, zijn door den vijand bezet. De houten bewaarscholen zijn afgebroken. De bedienden van sommige tramlijnen moeten opblijven tot middernacht voor het vervoer van gekwetsten naar het Feestpaleis in 't Park. Zoo groot moet hun getal wezen.

Waraan nog te gelooven, waaraan te twijfelen. Zij, die verleden jaar zoo nijdig uitvielen

tegen de nijveraars, die voor de Duitschers werkten doen het nu zelf en zeggen: "Dàt of naar Duitschland gestuurd worden. Gehoorzamen wij niet, de vijand gebruikt toch onze gebouwen en ons personeel om het zelf te doen."

Tegenover moeders, die verklaren: "Mijn zonen moeten hun plicht naleven, wat er ook van komen moge." Zijn er anderen, die durven uitdrukken: "vaderlandsliefde" daar lach ik mede. Indien ik dienstplichtigen had, zou ik hun raden: "Vlucht naar Zuid-Amerika, naar Spanje, naar Zwitserland..."

En gij, die het hoort, tegenspreekt en niet overtuigt, wordt verplet onder het gewicht van hun zelfzuchtige bekrompenheid, zit daar en antwoordt niet meer, beleefdheidshalve, en het gesprek wordt afgewisseld door het klagen over de duurte der levensmiddelen, en gij verneemt, hoe uw bezoeker door goed beleid veel ingezouten boter in den kelder heeft, hoeveel eieren in kalk of silikaat bewaard, en waar ze nog vleesch weet te krijgen voor haar huisgezin.

De stad levert boter aan de bevolking. De menschen staan in ontelbare reeksen van vijf uur des morgens te wachten naar hun deel aan de uitdeelingsplaats. Elk krijgt eindelijk een kwart kilog. voor heel het huisgezin en vier eieren tegen verminderden prijs.

Groote klachten worden geuit. Men beweert, dat de Duitschers eerst nemen, wat hun bevalt en de bewakende agenten van politie zich ook eerst van allen voorzien en naar hun huis zenden wat hun lust aan te koopen.

Virginie LOVELING (« *In oorlogsnood* »)